

ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE RADY (SZBP) 2017/1252

z 11. júla 2017

na podporu posilnenia chemickej ochrany a bezpečnosti na Ukrajine v súlade s vykonávaním rezolúcie Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov č. 1540 (2004) o nešírení zbraní hromadného ničenia a ich nosičov

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej článok 28 ods. 1 a článok 31 ods. 1,

so zreteľom na návrh vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 12. decembra 2003 prijala stratégiu EÚ proti šíreniu zbraní hromadného ničenia, ktorá v kapitole II obsahuje zoznam opatrení zameraných na boj proti takémuto šíreniu, ktorých prijatie je potrebné nielen v rámci Únie, ale aj v tretích krajinách.
- (2) Únia uvedenú stratégiu aktívne vykonáva a zavádza opatrenia uvedené v jej kapitole III, a to najmä uvoľňovaním finančných zdrojov na podporu konkrétnych projektov realizovaných multilaterálnymi inštitúciami, poskytovaním technickej pomoci a odborných znalostí štátom v súvislosti so širokou škálou opatrení proti šíreniu a podporou úlohy Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov (OSN).
- (3) Bezpečnostná rada OSN prijala 28. apríla 2004 rezolúciu č. 1540 (2004) [ďalej len „rezolúcia BR OSN č. 1540 (2004)“], ktorá bola prvým medzinárodným nástrojom, ktorý sa uceleným a komplexným spôsobom zaoberá zbraňami hromadného ničenia, ich nosičmi a súvisiacimi materiálmi. Rezolúciou BR OSN č. 1540 (2004) sa pre všetky štáty ustanovili záväzné povinnosti, ktorých cieľom bolo predchádzať tomu, aby neštátne subjekty získavali prístup k takýmto zbraňam a súvisiacim materiálom, a odrádzať ich od takéhoto prístupu. Bezpečnostná rada OSN rezolúciou BR OSN č. 1540 (2004) taktiež rozhodla, že všetky štáty majú prijať a presadzovať účinné opatrenia na zavedenie vnútroštátnych kontrol s cieľom predchádzať šíreniu jadrových, chemických alebo biologických zbraní a ich nosičov vrátane zavedenia primeraných kontrol súvisiacich materiálov.
- (4) Všeobecné dodržiavanie a úplné vykonávanie Dohovoru o chemických zbraňach a rezolúcie BR OSN č. 1540 (2004) patria medzi hlavné priority Ukrajiny v oblasti nešírenia zbraní hromadného ničenia, najmä v rámci svojho nestáleho členstva v Bezpečnostnej rade OSN na obdobie 2016 – 2017.
- (5) Dohoda o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej⁽¹⁾ (ďalej len „dohoda o pridružení“) bola podpísaná 21. marca a 27. júna 2014. Dohoda o pridružení okrem iného stanovuje urýchlené zosúladenie ukrajinských právnych predpisov s príslušnými právnymi predpismi Únie vrátane odstránenia všetkých prekážok na ceste ku komplexnému vykonávaniu rezolúcie BR OSN č. 1540 (2004). Dohoda o pridružení sa predbežne čiastočne vykonáva od novembra 2014 a januára 2016.
- (6) V súlade s vládnym plánom Ukrajiny na roky 2014 – 2017 zameraným na vykonávanie dohody o pridružení sa Ukrajina zaviazala vypracovať právne predpisy týkajúce sa kontroly závažných havárií spojených s nebezpečnými látkami. Kabinet ministrov Ukrajiny tiež rozhodol, že zvýši chemickú ochranu a bezpečnosť, a to prostredníctvom vypracovania legislatívnych a regulačných opatrení o dodržiavaní požiadaviek bezpečného zaobchádzania s nebezpečnými chemickými látkami a predchádzania nezákonnému obchodovaniu s nebezpečnými chemickými výrobkami.

⁽¹⁾ Dohoda o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej (Ú. v. EÚ L 161, 29.5.2014, s. 3).

- (7) Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) s podporou Úradu OSN pre otázky odzbrojenia (UNODA), Zväzu chemického priemyslu Ukrajiny (UCU) a Medzinárodného centra pre chemickú ochranu a bezpečnosť (ICCS) usporiadala 11. a 12. decembra 2014 v Kyjeve národnú diskusiu za okrúhlym stolom na tému Spôsobilosti v oblasti chemickej ochrany a bezpečnosti na Ukrajine a vypracovanie integrovaného programu chemickej ochrany a bezpečnosti na Ukrajine (ďalej len „ICSSP“) vrátane podpory vykonávania rezolúcie BR OSN č. 1540 (2004). Za okrúhlym stolom sa zišli viaceré zainteresované strany z Ukrajiny a medzinárodní partneri a jeho výsledkom bolo schválenie súboru odporúčaní.
- (8) Vo Viedni sa od 24. do 26. februára 2015 konalo stretnutie hlavných zainteresovaných strán a medzinárodných partnerov zamerané na vypracovanie ICSSP vrátane podpory vykonávania rezolúcie BR OSN č. 1540 (2004). Účastníci z Ukrajiny sa dohodli na pláne týkajúcom sa ICSSP.
- (9) Sekretariát OBSE pripravil v uvedenom rámci a v úzkej spolupráci s príslušnými orgánmi na Ukrajine návrhy projektov, ktoré sa predložili Únii na účely financovania prostredníctvom rozpočtu SZBP.
- (10) Technickým vykonávaním projektov, ktoré sa majú realizovať v rámci tohto rozhodnutia, by sa mal poveriť sekretariát OBSE,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Únia v záujme podpory mieru a bezpečnosti a účinného multilateralizmu na celosvetovej i regionálnej úrovni sleduje tieto ciele:
 - a) posilnenie mieru a bezpečnosti v susedstve Únie znížením hrozby, ktorú so sebou prináša nezákonné obchodovanie s kontrolovanými a toxickými chemickými látkami v regióne OBSE, najmä na Ukrajine;
 - b) podpora účinného multilateralizmu na regionálnej úrovni podporovaním činností OBSE zameraných na posilnenie spôsobilostí príslušných ukrajinských orgánov s cieľom predchádzať nezákonnému obchodovaniu s kontrolovanými a toxickými chemickými látkami v súlade so záväzkami podľa rezolúcie BR OSN č. 1540 (2004).
2. Na dosiahnutie cieľov uvedených v odseku 1 vykonáva Únia tieto opatrenia:
 - a) zlepšenie regulačného systému Ukrajiny v oblasti chemickej ochrany a bezpečnosti;
 - b) zriadenie ukrajinského národného referenčného centra pre identifikáciu kontrolovaných a toxických chemických látok;
 - c) posilnenie kontrol cezhraničného pohybu kontrolovaných a toxických chemických látok.

Podrobný opis opatrení uvedených v prvom pododseku sa uvádza v prílohe.

Článok 2

1. Za vykonávanie tohto rozhodnutia zodpovedá vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „vysoký predstaviteľ“).
2. Technickým vykonávaním opatrení uvedených v článku 1 ods. 2 prvom pododseku sa poveruje sekretariát OBSE. Uvedenú úlohu plní na zodpovednosť vysokého predstaviteľa. Vysoký predstaviteľ uzavrie na uvedený účel potrebné dohody so sekretariátom OBSE.

Článok 3

1. Finančná referenčná suma na vykonávanie opatrení uvedených v článku 1 ods. 2 prvom pododseku je 1 431 156,90 EUR.
2. Výdavky financované zo sumy stanovenej v odseku 1 sa spravujú v súlade s postupmi a pravidlami platnými pre všeobecný rozpočet Únie.

3. Komisia dohliada na riadne spravovanie výdavkov uvedených v odseku 2. Na uvedený účel uzavrie so sekretariátom OBSE dohodu o financovaní. V uvedenej dohode sa stanoví, že sekretariát OBSE má zabezpečiť viditeľnosť príspevku Únie zodpovedajúcu jeho výške.

4. Komisia vyvinie úsilie, aby sa dohoda o financovaní uvedená v odseku 3 uzavrela čo najskôr po nadobudnutí účinnosti tohto rozhodnutia. Informuje Radu o všetkých ťažkostiach, ktoré v tomto procese vzniknú, ako aj o dátume uzavretia dohody o financovaní.

Článok 4

Vysoký predstaviteľ predkladá Rade správu o vykonávaní tohto rozhodnutia na základe pravidelných správ, ktoré pripravuje sekretariát OBSE. Uvedené správy tvoria základ pre hodnotenie, ktoré vykoná Rada. Komisia poskytuje informácie o finančných aspektoch opatrení uvedených v článku 1 ods. 2 prvom pododseku.

Článok 5

1. Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.
2. Toto rozhodnutie stráca účinnosť 36 mesiacov po uzavretí dohody o financovaní uvedenej v článku 3 ods. 3 alebo šesť mesiacov po dátume jeho prijatia, ak sa v tomto období neuzavrie žiadna dohoda o financovaní.

V Bruseli 11. júla 2017

Za Radu
predseda
T. TÕNISTE

PRÍLOHA

Posilnenie chemickej ochrany a bezpečnosti na Ukrajine v súlade s rezolúciou Bezpečnostnej Rady Organizácie Spojených Národov č. 1540 (2004)

1. Kontext

Použitie chemických zbraní alebo chemických látok ako zbraní zo strany neštátnych aktérov sa stalo reálnou hrozbou. Vzhľadom na súčasnú bezpečnostnú situáciu predstavujú hrozby a riziká neoprávneného použitia chemických látok alebo útokov na chemické zariadenia vážnu výzvu pre bezpečnosť, hospodárstvo, zdravie a životné prostredie na Ukrajine. Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) s podporou Úradu Organizácie Spojených národov (OSN) pre otázky odzbrojenia (UNODA), Zväzu chemického priemyslu Ukrajiny (UCU) a Medzinárodného centra pre chemickú ochranu a bezpečnosť (ICCSS) preto 11. a 12. decembra 2014 usporiadala v Kyjeve na Ukrajine národnú diskusiu za okrúhlym stolom o spôsobilostiach v oblasti chemickej ochrany a bezpečnosti na Ukrajine a vypracovaní integrovaného programu chemickej ochrany a bezpečnosti na Ukrajine (ďalej len „ICSSP“) vrátane podpory vykonávania rezolúcie Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov (ďalej len „BR OSN“) č. 1540 (2004).

V nadväznosti na ňu sa od 24. do 26. februára 2015 konalo zasadnutie vo Viedni venované vypracovaniu ICSSP. Vnútroštátni účastníci sa dohodli na pláne týkajúcom sa ICSSP. V prvej etape vykonali medzinárodní odborníci komplexné preskúmanie chemickej ochrany a bezpečnosti na Ukrajine (ďalej len „komplexné preskúmanie“). V rámci tohto komplexného preskúmania sa okrem iného zanalyzovala celková politika v oblasti chemickej ochrany a bezpečnosti na Ukrajine, ochrana a bezpečnosť v rámci prepravy nebezpečných chemických látok, infraštruktúra a technické kapacity v oblasti analýzy nebezpečných chemických látok, hraničné a colné kontroly pohybu nebezpečných chemických látok a ochrana a bezpečnosť výroby, skladovania a používania chemických látok vo vnútroštátnom priemysle.

V dôsledku toho pripravila OBSE tri projekty s cieľom podporiť ICSSP na Ukrajine. Vypracovali sa v spolupráci s príslušnými ukrajinskými orgánmi. Všetky projekty sa budú vykonávať v súlade s príslušnými ustanoveniami plánu vykonávania dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej (ďalej len „dohoda o pridružení“).

2. Ciele

Celkovým cieľom tohto rozhodnutia je podporiť projekty OBSE zamerané na posilnenie chemickej ochrany a bezpečnosti na Ukrajine v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1540 (2004) a dohodou o pridružení, a to poskytnutím významného príspevku k ICSSP na Ukrajine. Toto rozhodnutie sa zameriava najmä na zníženie hrozby, ktorú predstavuje nezákonné obchodovanie s kontrolovanými a toxickými chemickými látkami v regióne OBSE, najmä na Ukrajine, a tým aj na podporu mieru a bezpečnosti v susedstve Únie.

3. Opis projektov

3.1. Projekt 1: zlepšenie regulačného systému Ukrajiny v oblasti chemickej ochrany a bezpečnosti

3.1.1. Cieľ projektu

— Zlepšiť právny a regulačný základ Ukrajiny v oblasti chemickej ochrany a bezpečnosti, a to ako súčasť ICSSP a v súlade so záväzkami podľa rezolúcie BR OSN č. 1540 (2004).

3.1.2. Opis projektu

— S cieľom podporiť ukrajinské vládne agentúry pri riešení hrozieb, ktoré predstavuje zneužitie toxických chemických látok, určila OBSE a príslušné orgány Ukrajiny štyri prioritné dokumenty týkajúce sa posilnenia právnych predpisov v oblasti chemickej ochrany a bezpečnosti:

— technický predpis týkajúci sa bezpečného a zabezpečeného riadenia chemických výrobkov,

— technický predpis týkajúci sa klasifikácie a označovania nebezpečných chemických látok,

— zmeny ukrajinského zákona o vysokorizikových zariadeniach,

— vyhláška Kabinetu ministrov Ukrajiny týkajúca sa určovania vysokorizikových zariadení a vyhlásenia o ich bezpečnosti.

3.1.3. Očakávané výsledky projektu

- V rámci projektu sa vypracujú štyri dokumenty uvedené v bode 3.1.2 s cieľom prijatia do regulačného a právneho rámca.

3.1.4. Prijemcovia projektu

- Ministerstvo hospodárskeho rozvoja a obchodu Ukrajiny
- Štátna ukrajinská záchranná služba

3.2. Projekt 2: zriadenie ukrajinského národného referenčného centra pre identifikáciu kontrolovaných a toxických chemických látok

3.2.1. Cieľ projektu

- Zlepšiť schopnosť ukrajinských orgánov identifikovať toxické chemické látky a prekursorov a vykonávať forenzné vyšetrovanie zneužitia ako súčasť ICSSP v súlade so záväzkami podľa rezolúcie BR OSN č. 1540 (2004).

3.2.2. Opis projektu

- V súlade s odporúčaním komplexného preskúmania a na základe schválenia zo strany ukrajinského ministerstva zdravotníctva by sa mohlo na základe výskumného centra zriadiť národné referenčné centrum. Laboratória uvedeného výskumného centra však nemajú príslušný regulačný základ, štandardné operačné postupy na poskytovanie služieb zainteresovaným orgánom a organizáciám súkromnému sektoru, ani osobitné prístroje na chemickú analýzu s vysokým rozlíšením na presné a spoľahlivé zisťovanie a identifikáciu nebezpečných chemických látok. Projekt teda pomôže pri vytváraní plne funkčného národného referenčného centra vrátane obstarávania prístrojov na chemickú analýzu s vysokým rozlíšením a vhodnej odbornej príprave laboratórneho personálu.

3.2.3. Očakávané výsledky projektu

- vytvorenie národného referenčného centra pre identifikáciu kontrolovaných a toxických chemických látok a začlenenie tohto centra do vnútroštátnych a medzinárodných systémov reakcií na chemické hrozby,
- modernizácia laboratórneho vybavenia výskumného centra,
- začlenenie národného referenčného centra do medzinárodného rámca,
- vyškolenie laboratórneho personálu.

3.2.4. Prijemcovia projektu

- Ministerstvo zdravotníctva Ukrajiny

3.3. Projekt 3: posilnenie kontrol cezhraničného pohybu kontrolovaných a toxických chemických látok

3.3.1. Cieľ projektu

- Zlepšiť hraničné kontroly a monitorovanie chemických látok pri tranzite cez Ukrajinu v súlade so záväzkami podľa rezolúcie BR OSN č. 1540 (2004).

3.3.2. Opis projektu

- Komplexné preskúmanie poukázalo na to, že je potrebné posilniť vnútorné kontroly cezhraničného pohybu toxických chemických látok a posilniť v uvedenom ohľade vnútroštátne kapacity. V projekte sa preto plánuje zavedenie náležite formalizovaných vnútroštátnych systémov odbornej prípravy a školení školiteľov zo Štátnej pohraničnej stráže Ukrajiny a Štátneho fiškálneho úradu Ukrajiny zameraných na zisťovanie a identifikáciu kontrolovaných a toxických chemických látok, ktoré prekračujú štátnu hranicu Ukrajiny. Ukrajinské orgány tak získajú udržateľné znalosti a najlepšie postupy v oblasti chemickej ochrany, bezpečnosti a krízového riadenia kontrolovaných a toxických chemických látok prostredníctvom rozvoja vnútroštátnych štandardných operačných postupov zosúladených s Úniou, zavedením medzinárodných noriem a postupov v uvedenej oblasti ako aj usporiadaním simulačných cvičení a cvičení v teréne na hraniciach atď. Projekt bude pomáhať aj pri posilňovaní kontrol vývozu prostredníctvom presadzovania kontrolného zoznamu položiek s dvojakým použitím, ktorý vypracovala Únia, zo strany ukrajinských colných orgánov.

- Určili sa tieto oblasti intervencie:
 - analýza a monitorovanie chemických látok pri tranzite,
 - kontrola hraníc a nezákonné obchodovanie,
 - vzdelávanie a osвета,
 - zavedenie príslušných administratívnych a operačných predpisov týkajúcich sa chemickej ochrany a bezpečnosti,
 - núdzová reakcia na nehody pri tranzite.

3.3.3. Očakávané výsledky projektu

- vypracovanie vnútroštátnych programov odbornej prípravy pre Štátny fiškálny úrad Ukrajiny a Štátnu pohraničnú stráž Ukrajiny o postupoch v oblasti chemickej ochrany, bezpečnosti a krízového riadenia v cezhraničnej preprave kontrolovaných a nebezpečných chemických látok cez pozemné hraničné priechody, námorné prístavy a letiská,
- vyškolený personál vrátane vnútroštátnych školiteľov zo Štátneho fiškálneho úradu Ukrajiny a Štátnej pohraničnej stráže Ukrajiny ako aj zamestnanci dopravných orgánov na regulačnej, riadiacej a operačnej úrovni,
- posilnenie kapacít v oblasti kontroly vývozu a presadzovania práva v záujme kontroly cezhraničného pohybu kontrolovaných a nebezpečných chemických látok cez pozemné hraničné priechody, námorné prístavy a letiská.

3.3.4. Prijemcovia projektu

- Štátny fiškálny úrad Ukrajiny
- Štátna pohraničná stráž Ukrajiny

4. Administratívna podpora vykonávania projektov

Špecializovaní zamestnanci sekretariátu OBSE a úradu koordinátora projektu OBSE na Ukrajine budú koordinovať a riadiť vykonávanie projektových činností stanovených v bode 3 v záujme ďalšieho rozvoja rámca spolupráce medzi ukrajinskými partnermi, a to okrem iného aj vypracovaním príslušných nových návrhov projektov a vnútroštátnych opatrení.

Podporný personál bude vykonávať tieto úlohy:

- riadenie projektov vo všetkých fázach projektového cyklu,
- vykonávanie každodenného finančného dohľadu nad projektmi,
- poskytovanie technických a právnych odborných znalostí, podpora pri rozsiahlejších zákazkách v rámci obstarávania, zapojenie ďalších medzinárodných organizácií, vykonávanie zabezpečovania kvality a kontroly kvality výsledkov schválených projektov, predkladanie správ Únii o všetkých činnostiach v rámci ICSSP,
- podpora ukrajinských orgánov pri vypracúvaní nových vnútroštátnych opatrení v rámci ICSSP v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1540 (2004).

5. Doba trvania

Celková odhadovaná dĺžka trvania projektov je 36 mesiacov.

6. Subjekt poverený technickým vykonávaním

Technickým vykonávaním tohto rozhodnutia sa poverí sekretariát OBSE. Sekretariát OBSE bude vykonávať činnosti podľa tohto rozhodnutia v spolupráci s ostatnými medzinárodnými organizáciami a agentúrami, najmä s cieľom zabezpečiť účinné synergie a vyhnúť sa duplikácii s činnosťami Organizácie pre zákaz chemických zbraní, v zhode s Dohovorom o chemických zbraniach.

7. Predkladanie správ

Sekretariát OBSE bude vypracúvať pravidelné správy, ako aj správy po ukončení každej z opísaných činností. Záverečné správy by sa mali Únii predkladať najneskôr šesť týždňov po ukončení príslušných činností.

8. Riadiaci výbor

Riadiaci výbor pre tento projekt sa bude skladať zo zástupcu vysokého predstaviteľa a zástupcu vykonávacieho subjektu uvedeného v bode 6 tejto prílohy. Riadiaci výbor bude vykonávanie tohto rozhodnutia pravidelne skúmať aspoň raz za šesť mesiacov, a to aj prostredníctvom využitia elektronických komunikačných prostriedkov.

Celkové náklady na projekty predstavujú 1 431 156,90 EUR.

9. Odhadované celkové náklady na projekty a finančný príspevok Únie

Celkové náklady na projekty predstavujú 1 431 156,90 EUR.
